

פרוטוקול מס' 65

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ד' י"א בכסלו תשל"א - 9.12.70 בשעה 11.00

נ כ ח ר :

חברי הוועדה:

י. ישעיהו - היו"ר
ר. ארזי
י. גולן
ש. י. גרוס
י. נבון
מ. נסים
א. עופר
א. רזיאל-נאור
י. רפאל

מוזמנים:

ג. בר-יוסף - חשב הכנסת
י. למברגר - גזברות הכנסת
א. בן-זכאי - יועץ משפטי

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

- סדר-היום: א. חוק שכר חברי-הכנסת תשל"א-1971;
ב. תעריף האש"ל היומי לחברי-הכנסת;
ג. קצובת עתונות וספרות.

היו"ר י. ישעיהו:

אני פותח את הישיבה.

א. חוק שכר חברי-הכנסת תשל"א-1971

יושב-ראש ועדת המשנה לענין שכר חברי-
הכנסת יסביר לנו את הצעת חוק שכר חברי-הכנסת תשל"א-1971.

מ. ברעם:
ועדת המשנה לענין שכר חברי-הכנסת מציעה לוועדת הכנסת להציע לכנסת לחוקק חוק הסמכה שיסמך את ועדת הכנסת לדון בשאלת השכר, ההענקות והתשלומים האחרים של חברי-הכנסת במסגרת ההסמכה ללא הזדקקות לשינוי החוק; וזאת משני נימוקים: א) קיים חוק הסמכה כזה לגבי ועדת הכספים המוסמכת לדון בשכר נשיא המדינה, שרים, סגני שרים, שופטים, דיינים, מבקר המדינה ועוד; ב) אינני מכיר ציבור עובדים שענייניו מתנהלים לפני כל העם. ההחלטות בענין שכר, הענקות ותשלומים לחברי-הכנסת יפורסמו ברשומות ולא נזדקק להעביר כל החלטה לכנסת.

החוק המונח לפניכם הוא העתק מלא מחוק ההסמכה של ועדת הכספים לגבי אותם דברים. לגבי סעיף 2(2) ולגבי סעיף 5 יש הסתייגויות שצורפו לחוק לעיון מליאת הוועדה.

חוק שכר חברי-הכנסת תש"ט-1949 יבוטל ונמקומו יבוא החוק המוצע לפניכם.

י. נבו:
האם סעיף 6 של חוק שכר חברי-הכנסת תש"ט-1949 יבוטל ולא יבוא לידי ביטוי בחוק החדש?

היו"ר י. ישעיהו:
סעיף 6 נוסח לשעתו והוא דן ביום בו הופך הנבחר לחבר-הכנסת ומקבל משכורת, מיום הקובע לכך הוא: יום הפרסום בהודעת ועדת הבחירות המרכזית. כוונת הסעיף היתה שגם אם הנבחר מתייצב בכנסת לאחר שלושה חדשים מיום פרסום שמו בהודעת ועדת הבחירות הוא יקבל משכורת.

אני מציע שינוסח סעיף האומר: "לענין חוק זה, חבר-הכנסת מקבל משכורת מיום פרסום שמו בהודעת ועדת הבחירות."

י. נבו:
כל חוק שכר חברי-הכנסת תש"ט-1949 יבוטל וועדת הכנסת תחליט מחדש על כל סעיף וסעיף שהיא רוצה להכליל בחוק. סעיף 6 היה מיוחד לכנסת הראשונה. לא ביטלנו אותו, אלא שהוא חסר ערך, ישן ולא מתאים לנו. ייתכן שהכנסת תצטרך להכליל בחוק החלטה ממתי יקבל חבר-הכנסת משכורת; מיום פרסום שמו בהודעת ועדת הבחירות, או מיום כינוס הכנסת, או מיום הצהרת האמונים. בעיה זו מתעוררת בכל כנסת מחדש ויש למצוא לה פתרון בחוק.

על-פי הצוהג בגזברות, יום תשלום המשכורת לחבר-הכנסת החדשים הוא מיום הצהרת האמונים. אם יום פרסום שמו ברשומות ייקבע כיום תשלום המשכורת אז נצטרך לשלם משכורת ללמעלה מ-120 חברים - נצטרך לשלם משכורת גם לחברי-הכנסת הנוכחית וגם לחברי-הכנסת החדשים שלמעשה עדיין אינם בתפקיד. נוהג זה אינו פועל בשלמותו - חבר-הכנסת שהיה חבר-הכנסת וימשיך לכהן בכנסת הבאה ימשיך לקבל משכורת שם הצהיר שוב הצהרת אמונים.

היו"ר י. ישעיהו:
מנין שואבים רציפות במתן משכורת?

י. נבו:
כל עוד לא מתכנסת הכנסת החדשה - חברי-הכנסת הקודמת ממשיכים לקבל משכורת.

א. עופר:
אני מציע לקבוע את יום הצהרת האמונים כיום בו יהיו חברי-הכנסת זכאים לקבל משכורת.

מ. ברעם:
אין הכרח לקבוע את יום תשלום המשכורת בחוק ההסמכה. אני מציע שבועדת המשנה בדון בזה ולא בכלליל זאת בחוק המסגרת.

היו"ר י. ישעיהו: אל תשאיר לקונה בחוק ביודעין. בחוק חדש יש לכלול כל מה שנחוץ ולא להשמיט דבר. אפשר להחליט על יום הצהרת האמונים כיום בו יהיו חברי-הכנסת זכאים לקבלת משכורת.

א. בר-זכאי: בסעיף 37 של חוק יסוד: הכנסת נאמר: "הכנסת היוצאת תוסיף לכהן עד לכינוסה של הכנסת הנכנסת". סעיף זה עלול שלא לתאום את האמור.

מ. ברעם: דין ההחלטה שלנו יהיה כדין חוק.

י. רפאל: אני חושב שענין זה לא שייך לחוק ההסמכה. מסמיכים את ועדת הכנסת לקבוע שכר, הענקות ותשלומים אחרים, אך לא שתקבע מאימתי יקבל חבר-הכנסת משכורת. תהא זו החלטה חד פעמית ולתמיד ונפתור אותה בחוק הקבוע ולא בחוק ההסמכה.

היו"ר י. ישעיהו: נביח ששמו של חבר-הכנסת פורסם בהודעת ועדת הבחירות, אך אותו חבר-הכנסת לא הופיע ביום הצהרת האמונים מסיבת מחלה. האם לא ישלמו לו משכורת? כיצד תדע הגזברות למי ומתי תשלם משכורת אם לא נקבע זאת בחוק? יש לקבוע את היום בחוק שכר חברי-הכנסת.

י. רפאל: אפשר להגיש תיקון לחוק היסוד בו נציין את היום שממנו ואילך יקבל חברי-הכנסת משכורת.

מ. נסים: מקומו הטבעי של סעיף כזה צריך היה להימצא בחוק יסוד הכנסת. חוק יסוד צריך להסדיר כל דבר. כיוון שסעיף כזה לא נכלל בחוק יסוד הכנסת, אינני רואה טעם להגיש תיקון לחוק יסוד הכנסת לגבי סעיף אחד בלבד. לא ייתכן שבחוק שכר חברי-הכנסת לא יימצא פתרון לכך. החוק המוגש לפנינו אינו חוק הסמכה, הוא חוק שכר חברי-הכנסת, הוא מועתק כמעט במלואו מחוק שכר חברי-הכנסת המצוי בתקנון. חוק שכר חברי-הכנסת תש"ט-1949 טוב יותר מחוק זה.

בסעיף 3 של החוק המוצע קיימת החמרה לגבי הסעיף המצוי בתקנון - ההענקות והתשלומים האחרים יפורסמו ברשומות, אין זה הגיוני ואף לא יפה ונאה שדברים כאלה יפורסמו ברשומות.

לגופו של ענין: אדם הופך להיות חבר-הכנסת לא מכח הצהרת האמונים, אלא עם בחירתו. עם בחירתו לכהן כחבר-הכנסת אסור לו לקבל משכורת מכל מקום אחר ואי אפשר לאסור עליו לקבל משכורת ממקום אחר בזמן שאין משלמים לו משכורת כחבר-הכנסת. עלינו לקבוע את יום הפרסום ברשומות, או יום כינוס הכנסת כיום בו יהיה חבר-הכנסת זכאי לקבל משכורת.

א. עופר: אני מציע את יום כינוס הכנסת כיום הקובע לגבי תשלום משכורת לחברי-הכנסת. אין צורך לקבוע מתי הופך הנבחר לחבר-הכנסת. 140 חברים אינם יכולים לקבל משכורת כל עוד יש בכנסת רק 120 חברי-הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו: אם כך שייכתב: מיום כינוס הכנסת, גם אם לא הצהיר חבר-הכנסת הצהרת אמונים.

א. עופר: רצוי לכתוב: חבר-הכנסת יתחיל לקבל משכורת מיום כינוס הישיבה הראשונה של הכנסת.

מ. נסים: ויחדל לקבל משכורת בסיום כהונתה של הכנסת הקודמת.

י. נבון: בסעיף 37 של חוק יסוד: הכנסת כתוב: "הכנסת היוצאת תוסיף לכהן עד לכינוסה של הכנסת הנכנסת". עלינו לכתוב: "חבר-הכנסת יקבל משכורתו מיום כינוסה של הכנסת הנכנסת" - נשתמש במלים המצויות בחוק וכך נמנע כל ספק.

ד. ארזי:
 אני חושב שהתאריך הקובע צריך להיות יום הפרסום ברשומות. אני מסתמך על סעיפים 83 ו-84(ג) בחוקים והחלטות בענייני הכנסת. אדם שנבחר לכהן כחבר-הכנסת חלוק עליו חובות וזכויות. הוא חייב לקבל משכורת מכל מקום אחר, והוא זכאי לקבל משכורת בכנסת. כמו שחוק החסינות חל עליו מיום פרסום שמו ברשומות - כן זכאי הוא מאותו יום לקבל משכורת מהכנסת. יום פרסום ברשומות סביר יותר לקבלת משכורת מיום כינוס הכנסת. ייתכן שבגלל שעת חירום לא יכנסו את הכנסת במועד ואז חבר-הכנסת מכהן כחבר-הכנסת ללא משכורת וללא אפשרות לקבל משכורת ממקום אחר.

ס. ברעם:
 אני מתנגד לפירוש של חבר-הכנסת ארזי. נוהג תופס יותר מדין. אין הגיון ולא מוצדק שגם חברי-הכנסת הקודמת וגם חברי-הכנסת החדשה יקבלו משכורת. מרגע שמתכנסת הכנסת החדשה - חדלה הכנסת היוצאת לכהן, וחברי-הכנסת החדשה זכאים לקבל משכורת.

הינו"ב י. ישעיהו:
 ההצעה לשלם לחברי-הכנסת משכורת מיום כינוס הכנסת מתקבלת על דעתי. צריך שיהא ברור שאם נבצר מחבר-הכנסת להצהיר הצהרת אמונים ביום כינוס הכנסת - הוא יקבל משכורתו מיום כינוס הכנסת, גם ללא הצהרת אמונים.

סעיף 3: חבר-הכנסת נסים טוען לגבי סעיף 3 של החוק המוצע, שאין זה הגיוני ופה לפרסם ברשומות את ההענקות והתשלומים האחרים הנציתנים לחברי-הכנסת. חבר-הכנסת נסים, אם נפרסם רק את משכורת חברי-הכנסת ברשומות יטענו שאנו מסתירים דברים אחרים.

ס. ברעם:
 סעיף 3 הוכנס בשיקול דעת רב. איננו יכולים להציע לכנסת חוק שיתעלם מהסעיף המסמין את ועדת הכספים הקובעת משכורתם של שרים ושופטים. בכל סעיף בו מסתייגים את ועדת הכספים לקבוע משכורתם של נשיא המדינה, שרים, וסגני שרים כתוב שהחלטתם תתפרסם ברשומות. איננו יכולים להתעלם מכך בהציענו שחוק זה לכנסת.

א. עזר:
 אני מציע לנהוג בחוק שכר חברי-הכנסת תשל"א-1971 כפי שנהוג לגבי שכר נשיא המדינה, שרים וסגני שרים.

סעיף 1:

אנשי

סעיף 2:

י. גולן:
 אני מציע למחוק את המלים "בהתחשב בתפקיד". אני מציע שכר שווה לכל חברי-הכנסת. אני שולל תוספות במשכורת לתפקידים מסויימים.

ד. ארזי:
 הניסוח של סעיף 2 אינו טוב: מה פירוש "יותר לקבוע"? יש כאן חזרה על סעיף 1. צריך לנסח את הסעיף אחרת. או לכתוב: "הענקות שישולמו לחבר-הכנסת ולשאר חברי-הכנסת ייקבעו...". או: "בהסתמך על סעיף 1 תיקבע המשכורת וכו'", אך לא לחזור אל האמור בסעיף 1.

הינו"ב י. ישעיהו:
 חבר-הכנסת ארזי מסכים לתכן הסעיף, אך מציע לנסח אותו אחרת. אני מציע לחבר-הכנסת ארזי להגיש נוסח לוועדה והוועדה תחליט עליו.

ש. י. גרוס:
 אני מציע לחלק את הסעיף לשני סעיפים קטנים: (1) המשכורת תהיה שווה לכל חבר-הכנסת; (2) חבר-הכנסת הממלא תפקיד מיוחד יקבל תוספת משכורת עבור התפקיד שהוא ממלא.

ס. ברעם:
 אינני מייעץ שאגב אורחא נבטל או נשנה סעיפים, כי אנו קובעים עתה רק דברים מהותיים. ענין זה נדון בהנהלת סיעתנו והוחלט להעתיק את כל הסעיפים המהותיים מחוק שכר חברי-הכנסת תש"ט-1949. אם נגיע לידי מסקנה שיש להשוות את השכר לכל חברי-הכנסת - נוכל לתקן זאת בהתאם. סעיף זה אינו סחייב אי תיקונים.

ב. תעריף האש"ל היומי לחברי-הכנסת

ס. ברעם:
 ועדת המשנה לענין שכר חברי-הכנסת מגישה הצעה לוועדת הכנסת להעמיד את התשלום בעד יום אש"ל אחד לחברי-הכנסת על 35 ל"י, החל מה-1 בנובמבר 1970.

מ. נסים:
 אני מציע תוספת של 5 ל"י, כלומר 37 ל"י ליום עבור אש"ל.

הצבעה

בעד הצעת ועדת המשנה - ד"ר

בעד הצעת חברי-הכנסת נסים - 1

החלטת:
 החל מיום 1.11.70 יועמד התשלום בעד יום אש"ל אחד לחברי-הכנסת על 35 ל"י;

תוספת היוקר תשאר צמודה גם להנא למדד יוקר המחיה;

הבר-כנסת מקומי יקבל 60% מתעריף האש"ל הנ"ל.

ג. קצובת עתונות וספרות

ס. ברעם:
 ועדת המשנה לענין שכר חברי-הכנסת מגישה הצעה לוועדת הכנסת להעמיד את הקצובה החדשית עבור עתונות וספרות לחברי-הכנסת על 50 ל"י, החל מיום 1.11.70.

החלטת:
 החל מיום 1.11.70 תועמד הקצובה החדשית עבור עתונות וספרות לחברי-הכנסת על 50 ל"י.

הישיבה ננעלה בשעה 12.15.